

REDACTIA

Arad, Doak Ferenze-utca nr. 20.

ABONAMENTUL

Pentru Austro Ungaria:
pe un an 20 cor.
pe 1/2 an 10 "
pe 1/4 an 5 "
pe o luna 2 "

Nr-ii de Duminecă pe an
4 coroane.

Pentru România și străinătate
pe an 40 franci.

Manuscrise nu se inapozază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Doak Ferenze-utca nr. 20

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.
de fiecare publicațiune

Atât abonamentele, cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 502

Scrisori nefrancațe nu se primesc

TRIBUNA POPORULUI

TRIBUNA DE LA DOBRA.

După alegere.

(Vg.) Alegerea dela Dobra s'a terminat. Așa, cum a trebuit să se termine. Cu învingerea amicului nostru Dr. Aurel Vlad.

Rămâne acum să fixăm însemnătatea politică a faptului, să ne gândim la urmări și să ne potrivim apoi pașii mai departe în conformitate cu urmările, pe cari le prevede resonamentul nepreocupat.

Înainte de toate prin pășirea d-lui Vlad cestiunea programului național din 1881 și a tacticei de luptă s'a scos în definitiv de pe terenul *discuțiilor teoretice* și a devenit o *realitate*.

Un cerc electoral românesc din Ardeal a abandonat din programul dela 1881 punctul referitor la autonomia Ardealului și a părăsit pasivitatea ca tactică de luptă, intrând în activitatea parlamentară și alegând deputat dietal pe Dr. Aurel Vlad, fruntașul tinerimei române, care împreună cu noi ani dearindul a luptat pentru aceleași idei.

Șaptezeci de sate cu multe mii de Români, sate și Români din Ardeal, au declarat între formele cele mai legale, că doresc, nu autonomia Ardealului, că părăsesc pasivitatea și intră în activitatea parlamentară.

Alea iacta est. Am intrat acum în horă. În fața alegerii dela Dobra de aci încolo e imposibil să mai rămânem numai pe terenul discuțiilor, ci trebuie să ne grupăm în realitate conform convingerilor, cari ne stăpânesc.

Acei Români, cari sunt de credință, că autonomia Ardealului nu este o cestiune actuală, care trebuie să ne preocupe în acțiunile noastre politice și cari dimpreună cu noi socotesc, că prin activitatea parlamentară se va potenta puterea de rezistență a poporului nostru față cu politica de desnaționalizare a guvernărilor țării, aceia pe față se vor înșira sub steagul desfășurat la Dobra, sub crengile de stejar, cari însemnează putere și izbândă.

Dr. Aurel Vlad are mandat dela un cerc românesc, ca să intruzeze ideile noastre. La alegerile generale, în fiecare cerc electoral românesc, acei Români, cari gândesc deopotrivă cu noi, își vor pune candidatul la deputație și vor vota apoi la alegere pentru acest candidat al lor. Acesta, ori va fi ales ori nu va fi ales, în ori-ce cas pe timpul, cât va dura dieta respectivă, rămâne reprezentantul constituțional-legal al ideilor politice, în numele cărora a fost candidat, adecă reprezentantul Românilor din cercul respectiv, al Românilor, cari l'au candidat și au votat pentru densusul.

Candidații aceștia, bine înțeles, vor avea în primul rând sfânta datorință, ca din incidentul alegerilor să umble din sat în sat, din casă în casă, să instrueze, să lumineze, să îmbărbăteze, să însuflețească pe bietul Român, care în cea mai mare parte nici până astăzi nu știe, ce face el, când își da

votul pentru vre-un candidat la deputație.

Va fi grea misiunea aceasta a candidaților, grea și une-ori chiar primejdioasă, dar fără greutate, fără luptă, fără pașire bărbătească în fața primejdiilor nici un neam din lume n'a eșit din rău la bine.

Chiar și după alegere, fie că au învins, fie că au căzut, candidații vor avea datorința să îngrijească în cercul, pe care-l reprezintă, de alimentarea neincetată a conștiinței naționale românești și a conștiinței drepturilor cetățenești, pe cari Românii le au, ori neavându-le, se cuvine a le câștiga prin lupta politică.

Acești reprezentanți, constituționali-legali, ai poporului românesc vor putea totdeauna, când va cere trebuința, cu deplină îndreptățire să aducă la cunoștința tuturor, căror se cuvine, păreri și aspirațiunile politice ale acestui popor în cadrele Statului-Ungar. Asta o făceau până acum conferențele noastre naționale, cu o mai puțină îndreptățire formală decum o vor face-o reprezentanții alegerilor români, ieșiți din luptele electorale.

Învingerea dela Dobra ne îndreptățește a nădăjdui, că la alegerile generale ne va succeda a trimite în parlament cel puțin vre-o 10—15 deputați naționali. Aceștia vor forma acolo clubul național român. Membrii interni ai acestui club vor fi deputații aleși și toți candidații partidului nostru, ear membri externi vor fi alegerii români, cari aderează la acțiunea noastră și își vor împlini îndatoririle, ce li-se vor impune prin dispozițiunile clubului.

Datorința principală a deputaților nostri nu va fi participarea la viața parlamentară și speranțele lor nu vor fi legate de cele ce se petrec în Dietă, ci mai ales și mai presus de toate, ei toți, deputați și candidați, își vor uni toate puterile lor pentru întărirea și înmulțirea forțelor politice ale poporului românesc cu scopul, să-l facă mai viguros întru rezistența lui față de politica oficială a Statului-Ungar.

Dar să nu putem alege chiar nici un deputat, și atunci a candida nimeni nu ne poate opri și alegerile vor fi ocazii de a ne disciplina, a ne oțeli în lupta noastră pentru binele românesc, ear candidații vor rămânea reprezentanții politici ai poporului nostru.

De-am avea în dietă vre-o 10—15 deputați, aceștia vor începe împletirea legăturii cu reprezentanții celorlalte popoare nemaghiare din Ungaria și cu timpul se poate forma în Ungaria partidul național regnicolar, care va avea ca țintă egală îndreptățire a tuturor popoarelor din țară, eluptarea și asigurarea drepturilor naționale ce se cuvin deopotrivă tuturor popoarelor, cari susțin Statul acesta, nu numai naționalității maghiare. Atunci puterile politice a naționalității maghiare i-se va putea pune în față puterea politică unită a naționalităților nemaghiare și din raportul acestor puteri în chip firesc va resulta o echilibrare mai sănătoasă a intereselor generale, de cari va trebui

să țină cont politica de guvernament în acest stat.

Pe frații nostri autonomiști și pasiviști îi rugăm acum, când ne despărțim de dinșii, să primească asigurarea stimei și a iubirei noastre. Știm, că și dinșii binele îl voiesc. Pentru aceea la toate întreprinderile lor, în toate făptuirile lor întru binele obștesc îi vom sprigini cu toată căldura sufletului nostru. În luptele comitatense, pe terenul bisericesc, școlar, cultural și economic rămânem uniți. Nici în cele politice, nu îi vom combate cu ură, ci cu iubire și cu argumente. Socotim, că și dinșii ne întimpină cu aceeași iubire frățescă și nădăjduim, că nu ne vor face chiar ei greutate în lupta, ce voim a întreprinde pentru binele neamului nostru. Oamenii de bunăcredință, în ori ce taberi ar fi, nu se urăsc, nici nu se clevesc, ci se respectă unii pe alții.

Ceea-ce este însă necesar accentuăm acum, după învingerea dela Dobra, e: *să nu ne amăgim.*

Mai virtos fraților nostri din cercul Dobra, le trimit vorba să nu se scalde în riul visărilor de bine, pentru-că au avut bărbăția dea scoate triumfător din luptă steagul românesc. Să știe, că vreme lungă nu se va schimba nimic în Țeara-Ungurească și multă apă va curge încă pe Mureș, până când Statul-Ungar îi va recunoaște alegătorului român dela Dobra toate drepturile, ce lui i-se cuvin.

O mare nefericire pentru lupta noastră politică este temperamentul nostru. *Ne inspirăm din izvorul nesecat al iubirii noastre de neam și ne avântăm la manifestări uimitoare ale puterii de viață, dar' dacă rezultatul nu se arată imediat în proporție cu însuflețirea noastră, atunci numai decât ne lăsăm seduși a crede, că acțiunea, care ne-a inspirat, a fost din capul locului fără nici un rost și dela culmea însuflețirii cădem în indiferentismul și scepticismul de viață ucigător.*

Va trebui să ne silim tot mai mult a gândi cu capul, nu cu inima. *Sperat infestis, metuit secundis bene praeparatum pectus.* Când ți-i bine, nu te încrede, când ți-i rău, nu despera.

Așa și acum, când ne aflăm sub impresiunea învingerii dela Dobra, o spunem verde tuturor, să nu aștepte de curând vre-un rezultat politic real, vizibil, dela activitatea noastră parlamentară. Se poate că timp foarte îndelungat nu vom putea arăta nici un rezultat practic, nu vom putea schimba întru nimic soarta atât de tristă a poporului nostru. În tot cazul însă suntem convinși și credem a putea dovedi deja în câțiva ani, că prin activitatea parlamentară se va începe așezarea drumului, pe care în urma urmelor vom putea ajunge la izbândă.

Nu am voi însă, ca aceia, a căror încredere o am câștigat, să îndure vre-o decepțiune și pentru aceea ne simțim datorți acum din capul locului a face declarația, că suntem lămuriiți asupra greutăților, cari ni se vor pune în cale și știm foarte bine,

că prin participarea noastră în luptele electorale nu vom putea încurând să îndreptăm multele neajunsuri și nedreptățirile, de cari suferă atât de mult nefericitul nostru popor.

Nici odată însă nu vom desarma, ci mai virtos în luptă întărindu-ne, oțelindu-ne și învățând din pășaniile trecute și viitoare într-una vom nisui și tot gândul nostru și toate puterile noastre le vom pune în slujba neamului nostru, ca să-l scăpăm de răul ce-l apasă.

În scopul acesta cerem ajutorul vostru, frați Români.

Alegerea.

Dovada s'a făcut. Și încă în chip strălucit. Un cerc electoral român dintre cele mai neglijate, căci nimeni nu ține minte să se fi pus la cale, de vre-o treizeci de ani încoace, vre-o mișcare națională în Dobra, un cerc dintre cele mai sărace, pentru-că bietii Români d'acolo d'abea au doar unde să-și culce capu, a ales deputat un Român naționalist, pe Dr. Aurel Vlad.

Și Pau ales cu o însuflețire de care eu în viața mea n'am mai văzut, măcar că luat-am parte, de vre-o douăzeci de ani încoace, la toate mișcările noastre naționale. L'au ales împotriva unor presiuni, abuzuri și brutalități cum nici în Ungaria nu-mi închipuiam că se pot întâmpla. Numai vârsare de sânge nu s'a petrecut, încolo — tot!

O dare de seamă despre decursul alegerii și a celor ce au precedat lupta crâncenă, vom da în alt număr al ziarului nostru. Aci mă mărginesc asupra unor momente menite să lămurască importanța alegerii.

E de constatat, înainte de toate, că timp pentru a pregăti lupta, n'a fost decât zece zile. În atâta vreme a trebuit să fie deșteptați la viața națională țeranii din 76 comune, împrăstiate p'un teritoriu enorm, căci dela un capăt la altul al cercului sunt 90 kilometri. Și nu prin scrisori s'a făcut propaganda, nici prin tipar, căci n'af cui să scrii și pentru cine să tipărești, bietii alegerii sunt analfabeți! Aveam a face cu o pătură de cetățeni atât de primitivi, în cât stăteau uimiți când le spuneam că au drept să aleagă pe cine vor. Ei, în urma practicei de până acum, socoteau că Românii n'au voie să aleagă, și pe noi, cei cari am cutriat satele și li-am făcut cunoscut legea nouă (despre judicatura Curiei în chestii electorale) ni-au privit ca pe niște bărbai extraordinari, „mai mari decât solgăbiraiele și fibiraiele“, oameni cu putere cari „au scos dela împărăție drepturi și pentru săracii Români, să mai fie și nația noastră înaintată“, — așa vorbeau.

Și au venit la alegere nu numai cei 256 Români, cari au votat pentru Dr. A. Vlad, dar încă cel puțin alți 5000. Au venit p'o vreme, încât credeai că e sfârșitul lumii: de trei zile ploua strașnic, părăle și vâile se umflaseră, podurile erau duse de puhoiu ear drum de țeară abea-i pe ici pe colo. Au venit atâția „ca să stea într'ajutor“, așa ziceau, să nu lase pe „domnișii nostri“ în prada străinului. Alții credeau apoi că au și drept de alegere, căci dacă are drept „birăul“, de ce n'ar avea drept și „gazdele“ cari plătesc bir încă mai mult de cât cei plăcuți „notarășului“. Și când alegeam dintre ei pe votanți, numai cu greutate puteam să-i reținem să nu se ia cu miile spre biroul de alegere, căci de introducerea în lista electorală harbar n'aveau, ci totul trebuia să le explicăm. Și fiind-că știau din trecut că primarii votau cum le porunciau no-

Prăvălie nouă!!!

Prăvălie nouă!!!

HEGEDŪS GYULA

mare prăvălie de perii, pământufuri și specialități de toaletă

— ARAD, Andrassy-tér 15. (Palatul Hermann). —

Am onoare a aduce la cunoștința M. on. public că aici în Arad, piața Andrassy nr. 15, în palatul Hermann, am deschis o prăvălie de

Perii, pământufuri și specialități de toaletă.

Am în deposit tot felul de perii de haine, păr și dinți, perii pentru economia de casă, industrie și lux; vâruitoare și alte obiecte în legătură cu aceste, precum și articlii de curățit: piele de cerb, bureți, obiecte de toaletă indigene și străine, parfumuri, săpunuri, pravuri, paste, ape de dinți, pudre, pieptene etc.

Experiențele mele bogate câștigate pe acest teren îmi fac cu puțință să pot în destulă măsură să îmi îndeplinesc dorințele ale cumpărătorilor mei, căci rivna mea este: încrederea mușterilor mei.

Cu deosebită stimă:

980 4-25

HEGEDŪS GYULA.

Strămutare de prăvălie!

AUGUSTIN ALBRECHT

fost CSEH KATALIN

și-a strămutat

PRĂVĂLIA DE MĂNUȘI

cu prima Maiu 1903,

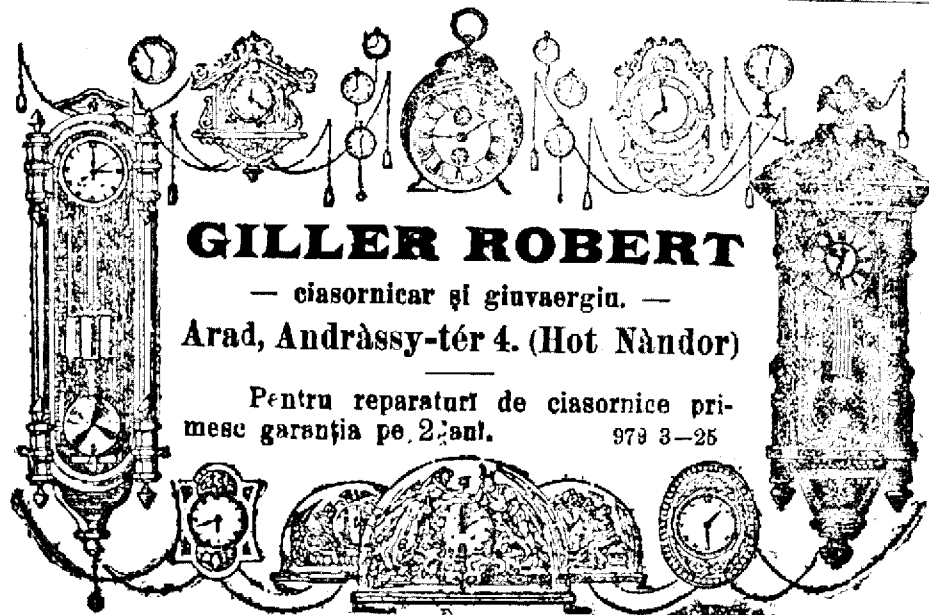
în strada Salacz Nr. 1.

(Casa Löcs.)

974 6-10

Depozit de ciasornice și giuvaericeale.

Depozit de ciasornice și giuvaericeale.



GILLER ROBERT

— ciasornicar și giuvaergiu. —

Arad, Andrassy-tér 4. (Hot Nándor)

Pentru reparatură de ciasornice primesc garanția pe 2 ani. 973 3-25

Depozit de ciasornice și giuvaericeale.

Depozit de ciasornice și giuvaericeale.

TERÉNYI JENŐ,

— Prăvălie cu diferite mărfuri la „Steaua albă“ —

Arad, Piața Boros Béni Nr. 22. (în colț.)

Recomandă magazinul său de coloniale, tot felul de făină, precum și alte lucruri.

Deosebit recomandă semințele a tot felul de legume.

Prețuri moderate.

Serviciu prompt.

La comanda din provincă împachetarea nu se socotește. Cumpărarea cu bani gata 2% scăzământ. 945 8-25

P. T.

Îmi iau voia a aduce la cunoștința M. On. Public, că în Arad, piața Szent-Péter Nr. 4 (în casa d'ordinară alui Pavisits) am deschis un

Institut de curățire chimică și văpsire de postavuri.

Întru toate corăspunștor recerincelor mele. L'am aranjat în așa mod încât voi putea satisface și celor mai mari pretenții. Curățesc pe cale chimică, după sistemul cel mai nou, haine de bărbați, femei și copii, apof perdele, postavuri de mobile, broderii și parisoluri, precum și curățirea și văpsirea (în culori după plac) a tot felul de stoffe, — pe lângă prețuri prea avantajoase.

Apelând la binevoitorul concurs al M. Onor. public,

semnez cu deosebită stimă:

SAMUIL FRIED.

951 7-25

Imprumuturi de bani pe amortisare

mijloce pe lângă condițiile cele mai avantajoase, pe moșii și case în orașe cu 4,3, 4,5 și 5% și amortisare de

20, 25, 30, 50 de ani,

adecă în camătă e socotită atât camătă cât și amortisarea din capital.

Principiul meu e îndeplinirea M. On. public, care vrea să facă imprumuturi ipotecare.

Imprumuturile se plătesc în bani gata, scrisorile ipotecare se plătesc cu valoarea lor nominală. Spese prealabile nu sunt, taosele mi le socotesc ulterior.

Pentru deslușiri mai detaiate a se adresa la

HERZOG SÁNDOR

Arad, strada Weitzer-Janos Nr. 15, ușa 7.

A. VERBOS și FIILUL,

Fabricant de mobile

— Arad, Calea Andrassy Nr. 6. —

Filială în Mediaș.

Atrage atenția onor. public și-l roagă să viziteze

— Marele seu magazin de mobile —

dela fabrica augmentată.

Are în magazin mobilele celea mai moderne lucrate în stiluri deosebite; asortiment bogat. 989 8-20

Venzare cu orice preț! din cauza desfacerii prăvălii.

Tot felul de obiecte optice se pot căpeta cu prețuri foarte moderate.

Ochielari și țvicheri începând dela 1 fl.

GAÁL LIPÓT fiu,

optician.

977 5-5

ARAD, Andrassy-tér 7.